

ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ПАРТНЕРСТВО
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ

ПОПЕРЕДЖЕННЯ І ПРОТИДІЯ ДИСКРИМІНАЦІЇ

Галина ВАСИЛЕВСЬКА

Одним із
основоположних
принципів прав
людини є рівність
усіх людей
перед законом

3

Дискримінація – це явище, яке виявляється у несправедливому та упередженому розрізненні людей через їх особистісні риси:

- **стать,**
- **вік,**
- **інвалідність,**
- **сексуальна орієнтація,**
- **національність,**
- **етнічність,**
- **релігійні уподобання.**

Тематична лексика

4

РАСИЗМ

дискримінація за расою
(колір шкіри)

СЕКСИЗМ

гендерна дискримінація

РОМОФОБІЯ

упередження щодо
людей ромського
походження

АТРАКЦІОНІЗМ

дискримінація за зовнішнім
виглядом

ГАРАСМЕНТ

зневаження чужих особистих
меж без згоди людини

КСЕНОФОБІЯ

дискримінація за
походженням та
національністю

АНТИСЕМІТИЗМ

упередженість до
людей єврейського
походження

ГОМОФОБІЯ

дискримінація за
сексуальною
орієнтацією

ЕЙДЖИЗМ

вікова дискримінація

ГАНДИКАПІЗМ (АБЛЕЇЗМ)

дискримінація
інвалідності

5

Дискримінація – це форма невинправданої та упередженої, стереотипної маргіналізації відповідних соціальних груп, які мають певну спільну рису.

6

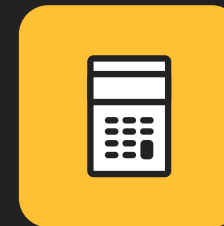
Сфера прояву ДИСКРИМІНАЦІЇ

освіта

працевдаштування

бізнес

наука - культура

побут

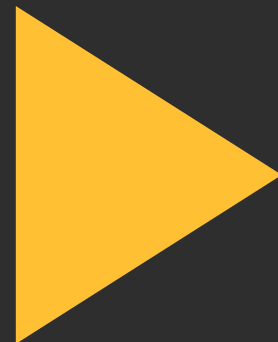

Віг стереотипів до дискримінації

СТЕРЕОТИП

БЕЗХПТЧЕНКИ
НЕПРИЄМНІ

УПЕРЕДЖЕНЕ
СТАВЛЕННЯ

ОТЖЕ, Я ЇХ НЕ
ЛЮБЛЮ

ДИСКРИМІНАЦІЯ

СТАВЛЮСЯ ДО НИХ
ГІРШЕ

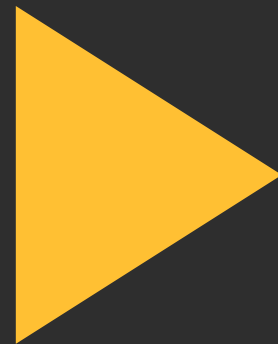

Психологічна модель механізму прояву **дискримінації**

8

СТЕРЕОТИП
знання

УПЕРЕДЖЕНЕ
СТАВЛЕННЯ
емоції

ДИСКРИМІНАЦІЯ
**упередження +
влада**

Вигу ДИСКРИМІНАЦІЇ

ПРЯМА ДИСКРИМІНАЦІЯ

є навмисною поведінкою. Це відбувається, коли з людиною поводяться гірше, ніж з іншими в аналогічній ситуації. Причиною таких дій дискримінуючого є критерії, наприклад, вік, стать, орієнтація.

9

НЕПРЯМА ДИСКРИМІНАЦІЯ

це має місце, коли начебто нейтральні норми, критерії чи дії на практиці викликають несприятливу ситуацію для особи чи певної групи людей, зокрема через стать, расу, етнічне походження, національність, релігію, переконання, політичні погляди, інвалідність, вік, сексуальна орієнтація, сімейний та сімейний стан порівняно з іншими людьми, не є юридично та об'єктивно обґрунтованими, а заходи для досягнення цієї мети не є належними та необхідними.

ДИСКРИМІНАЦІЯ ЗА КІЬКОМА ОЗНАКАМИ

з дискримінацією з багатьох причин одночасно, коли особа зазнає дискримінації з більш ніж одного причина водночас.

10

Дискримінація за кількома ознаками одночасно

Аддиктивна (множинна)

дискримінація, де можна визначити конкретний вплив різні ознаки дискримінації

Перехресна

дискримінація, де дискримінація ґрунтується на поєднанні обох або більше функцій

Гнітюча поведінка лідера

Налаштовування певного колективу
проти конкретної (дискримінованої)
особи/групи осіб

Обмеженні можливостей
дискримінованої особи

12

Гроші - єдина створена людьми система довіри, яка перекидає міст через будь-які прірви та не передбачає дискримінації за релігійним чи статевим принципом, на підставі раси, віку чи сексуальної орієнтації. Завдяки грошам люди, які абсолютно не знають один одного і не мають жодних підстав довіряти одне одному, можуть ефективно співпрацювати.

Юваль Ной Гарарі «Людина розумна. Історія людства від минулого до майбутнього» (англ. «Sapiens: A Brief History of Humankind»)

Корупція - вияв дискримінації

13

Знеособлююче трактування людської особи

Проституція

Рабство

Особиста
деперсоналізація

Наслідки дискримінації

Для людини

- Психічні наслідки.
- нижча задоволеність.
- Нижча якість життя.

Для організації

- Погана робоча атмосфера, пероблеми із спілкуванням.
- Збільшення прогулів та плинність кадрів.
- Менша відданість роботі та знижена ефективність працівників.
- Втрата кваліфікованих працівників.
- Проблема іміджу організації/недовіра споживачів.

Для суспільства

- Виключення дискримінаційних груп з деяких сфер суспільного життя.
- Наростаючий страх перед "чужим", "іншим".
- Відсутність мирного співіснування, спілкування, ризику заворушень.
- демографічні проблеми суспільства.

УВАГА!

15

Не кожне неоднакове ставлення до особи є дискримінацією

ПОЗИТИВНА ДИСКРИМІНАЦІЯ

Держава застосовується деякі тимчасові рішення, вживає заходів або запроваджує конкретні правові механізми, спрямовані на вирівнювання шансів осіб, які належать до певних груп меншин, наприклад, особи з інвалідністю - паралімпійці; відкриття соціального бізнесу для працевлаштування ветеранів АТО/ООС, тощо.

Протидія дискримінації

1. Проведення політики
рівних можливостей та
антидискримінаційної
політики

3. Підвищення рівня
професійної діяльності

5. Зменшення
сфер соціального
відчуження

2. Включення до
ринку праці
неблагополучних
верств населення

4. Скорочення
видатків на
соціальну допомогу

6. Автономність
на психологічному
рівні та фінансова
незалежність
особистості

Методи протидії дискримінації для лідера

17

●
Мова рівності

●
Виявлення
дискримінаційних
прямів

●
Антидискримінаційна
освіта

18

Протидія стереотипам

Підвищення прозорості колективних заходів, дій лідера, розподілу обов'язків, обґрунтування прав та обов'язків

Підвищення обізнаності у сфері
взаємофункціонування. Впровадження
антидискримінаційних механізмів у певному
колективі, між членами неблагополучних груп

Здійснення на індивідуальному та організаційному
рівні формальних дій у разі розкриття
дискримінаторів. Впровадження певних правил
колективної поведінки.

19

Протидія упередженням

запровадження антидискримінаційних положень

оприлюднення розкритих випадків дискримінації у
ЗМІ (у тому числі непряма дискримінація)

запровадження антидискримінаційної освіти та
виховання соціальної свідомості

збати про наявність прозорої інформації про
дискримінаційні випадки

Протидія дискримінації та мобінгу

20

- Рівне ставлення
- Покращення комунікацій
- Обмеження бар'єрів (мовних, інформаційних, правових тощо)
- Освіта
- Спілкування
- Управління диференційованими групами
- Особиста репутація

...

Закон України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні»

під дискримінацією розуміє ситуацію, за якої особа та/або група осіб за їх ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, віку, інвалідності, етнічного та соціального походження, громадянства, сімейного та майнового стану, місця проживання, мовними або іншими ознаками, які були, є та можуть бути дійсними або припущеними (далі – певні ознаки), зазнає обмеження у визнанні, реалізації або користуванні правами і свободами в будь-якій формі, встановленій цим Законом, крім випадків, коли таке обмеження має правомірну, об'єктивно обґрунтовану мету, способи досягнення якої є належними та необхідними.

Ті особи, які стали жертвами дискримінації не повинні мовчати про це, обов'язково потрібно звертатися до відповідних органів і вимагати вирішення ситуації та відшкодування завданих збитків, а саме до:

21

Правові аспекти протидії дискримінації

Відповідальність за расову дискримінацію

Стаття 161 Кримінального кодексу України передбачає відповідальність за порушення рівноправності громадян залежно від їх расової належності. Умисні дії, спрямовані на розпалювання расової ворожнечі та ненависті, на приниження національної честі та гідності, обмеження прав або встановлення привілеїв громадян за ознаками раси, кольору шкіри караються штрафом від 200 до 500 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (3400 — 8500 грн.) або обмеженням волі на строк до п'яти років, або позбавленням волі на строк до трьох років, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до 3 років або без такого.

Ті самі дії, поєднані з насильством, обманом чи погрозами, а також вчинені службовою особою, – караються штрафом від 8500 до 17000 грн. або позбавленням волі на строк від 2 до 5 років, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років або без такого.

Якщо дії були вчинені організованою групою осіб або спричинили тяжкі наслідки, вони караються позбавленням волі на строк від п'яти до восьми років.

23

Правові аспекти протидії дискримінації

Ті особи, які стали жертвами дискримінації не повинні мовчати про це, обов'язково потрібно звертатися до відповідних органів і вимагати вирішення ситуації та відшкодування завданих збитків, а саме до

- Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;
- органів виконавчої влади та місцевого самоврядування;
- органів національної поліції;
- суду.

Допомогу можна отримати за номерами «гарячої лінії»: , які стали жертвами дискримінації не повинні мовчати про це, обов'язково потрібно звертатися до відповідних органів і вимагати вирішення ситуації та відшкодування завданих збитків, а саме до:

- Національну «гаряча лінія» з попередження домашнього насильства, торгівлі людьми та гендерної дискримінації 0 800 500 335 або короткий номер з мобільного 116 123 (у будні з 12.00 о 16.00). Якщо необхідна відповідна консультація та алгоритм подальших дій;
- урядову «гаряча лінія» 15-45.
- до центрів безоплатної вторинної правової допомоги. Не слід забувати і про юридичний супровід. Безкоштовну юридичну консультацію можна отримати за номером телефону 0 800 213 103 (цілодобово, безкоштовно).

Кабінет Міністрів погодив проєкт закону щодо внесення змін до Кодексу про адміністративні правопорушення та Кримінального кодексу щодо боротьби з проявами дискримінації.

24

Норми щодо кримінальної відповідальності пропонують вилучити із ст. 161 КК. Натомість Кодекс України про адміністративні правопорушення доповнюють статтею 188-48, яка передбачає відповідальність за наступні дії:

1) порушення законодавства у сфері запобігання та протидії дискримінації, тобто пряма або непряма дискримінація, утиск, відмова в розумному пристосуванні, підбурювання до дискримінації, пособництво у дискримінації чи віктимізація – штраф на громадян від 200 до 300 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб, громадян – суб'єктів підприємницької діяльності – від 300 до 500 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

2) *множинна дискримінація* або повторне протягом року вчинення будь-якого правопорушення, вказано вище, за яке особу вже було піддано адміністративному стягненню – штраф на громадян від 300 до 500 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб, громадян – суб'єктів підприємницької діяльності – від 500 до 700 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

25

Працівники, які
піддавались
дискримінації на
роботі

Польща
Європа

40%

30%

20%

10%

0%

Зазнали дискримінації

Вікова дискримінація

Дискримінація за статтю

26

Працівники, які
піддавались
дискримінації на
розботі
окремі країни

Європи

50%

40%

30%

20%

10%

0%

Італія

Франція

Великобританія

Іспанія

Нідерланди

Дискримінація за віковим критерієм

27

Європа

40%

30%

20%

10%

0%

понад 55 років

16 - 24 роки

Правове антидискримінаційне регулювання – рівень ЄС

ДОГОВІР ПРО ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ

(КОНСОЛІДОВАНА ВЕРСІЯ) (ДВ ЄС С Віг 26 жовтня 2012 р.)

Стаття 2

Союз заснований на цінностях поваги до людської гідності, свободи, демократії, рівності, верховенство права, а також поваги до прав людини, у тому числі прав людини, що належать до меншин. Ці цінності є спільними для держав-членів у суспільстві, заснованому на плюралізмі, недискримінації, толерантності, справедливості, солідарності і рівності між жінками і чоловіками.

Стаття 3

3. Союз (...) бореться із соціальним відчуженням та дискримінацією та сприяє соціальній справедливості і соціальному захисту, рівності жінок і чоловіків, солідарності між поколіннями і захисту прав дітей ст.13

1. Союз має інституційну основу для просування своїх цінностей, досягнення своїх цілей, служіння своїм інтересам, інтересам своїх громадян та інтересам держав, а також забезпечення узгодженості, ефективності та безперервності своєї політики та діяльності. (...)

29

Принцип "позитивної суми"

Митрополит Андрей Шептицький

30 Переваги

- усунення стереотипів
- збільшення знань
- підвищене відчуття безпеки
- використання талантів
- створення принципів доброї співпраці,
- взаємоповага і розуміння

31

Хіба не любов усе
єднає, будує,
творює, подібно до
того, як ворожість
руйнує?

Український філософ,
прозаїк, поет
Григорій Сковорода

...

32

Сімейні цінності

Дружня родина

підтримка, взаєморозуміння, відсутність агресії,
сімейні традиції, партнерські стосунки

33

Час для запитань

Дякую за увагу

